

YASHIL INVESTITSİYALAR ORQALI IQTISODIY O'SISHNI BARQARORLASHTIRISHNING BANK AMALIYOTIDAGI YO'NALISHLARI

Oltiboyev Shahrizod Zokir o'g'li

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti

2-bosqich magistratura talabasi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.19310081>

ARTICLE INFO

Qabul qilindi: 24-mart 2026 yil

Ma'qullandi: 26-mart 2026 yil

Nashr qilindi: 28-mart 2026 yil

KEYWORDS

yashil iqtisodiyot, yashil investitsiyalar, barqaror rivojlanish, bank amaliyoti, yashil moliyalashtirish, ESG tamoyillari, ekologik samaradorlik, moliyaviy barqarorlik.

ABSTRACT

Mazkur maqolada yashil investitsiyalarni bank amaliyotiga integratsiyalash orqali iqtisodiy o'sishni barqarorlashtirish masalalari yoritilgan. Tadqiqotda yashil moliyalashtirish, ekologik investitsiyalar va ESG tamoyillarining iqtisodiy tizimdagi roli nazariy hamda amaliy jihatdan tahlil qilingan. Shuningdek, xalqaro tajriba asosida yashil moliya bozori rivojining dinamikasi o'rganilib, milliy bank tizimi uchun samarali taklif va tavsiyalar ishlab chiqilgan.

Yashil investitsiyalar orqali iqtisodiy o'sishni barqarorlashtirish masalasi hozirgi davrda global va milliy miqyosda ustuvor ilmiy-amaliy yo'nalishlardan biri sifatida e'tirof etilmoqda. Jahon xo'jalik tizimida ekologik xavfsizlik, resurslardan oqilona foydalanish va iqlim o'zgarishiga moslashuv siyosatining kuchayishi yashil iqtisodiyot konsepsiyasini strategik zaruratga aylantirdi. Shu nuqtayi nazardan, bank sektori tomonidan amalga oshirilayotgan investitsiya siyosatini ekologik va ijtimoiy mezonlar bilan uyg'unlashtirish iqtisodiy o'sishni faqat miqdoriy emas, balki sifat jihatidan ham barqaror yo'nalishga o'tkazish imkonini beradi. Mazkur yondashuv iqtisodiyotda moliyaviy oqimlarning "yashil" sektorlar tomon yo'naltirilishini ta'minlab, resurslardan samarali foydalanish, energiya tejankor texnologiyalarni joriy etish va atrof-muhitga salbiy ta'sirni kamaytirish orqali kompleks rivojlanish modelini shakllantiradi.

Bundan tashqari, O'zbekiston iqtisodiyotida barqaror moliyalashtirish mexanizmlarini kengaytirish, yashil bank mahsulotlarini rivojlantirish va ekologik loyihalarni kreditlash tizimini takomillashtirish hozirgi islohotlar jarayonining muhim tarkibiy qismiga aylanmoqda. Mavzuning dolzarbliligi shundan iboratki, yashil investitsiyalarni bank amaliyotiga integratsiyalash nafaqat ekologik xavflarni kamaytiradi, balki iqtisodiy tizimning uzoq muddatli raqobatbardoshligini ham mustahkamlaydi. Shu boisdan, tijorat banklari faoliyatida ekologik samaradorlikni ta'minlovchi investitsion strategiyalarni shakllantirish, moliyaviy resurslarni yashil loyihalarga yo'naltirish va ESG tamoyillariga asoslangan risk boshqaruv

tizimini rivojlantirish mamlakat iqtisodiyotining barqaror o'sishiga xizmat qiluvchi asosiy ilmiy-amaliy yo'nalish sifatida alohida ahamiyat kasb etadi.

ADABIYOTLAR SHARHI

So'nggi yillarda jahon iqtisodiy tafakkurida yashil iqtisodiyot va barqaror investitsiyalar masalasi iqtisodiy o'sishning muqobil modeli sifatida keng o'rganilmoqda. BMTning Atrof-muhit dasturi (UNEP) tomonidan ta'kidlanishicha, yashil iqtisodiyot bu "inson farovonligini oshiruvchi, ijtimoiy tenglikni ta'minlovchi va ekologik xavflarni kamaytiruvchi iqtisodiy faoliyat tizimi"¹. Xalqaro iqtisodchi J. Pearce yashil iqtisodiyotni "tabiiy kapitalning saqlanishi va ijtimoiy kapitalning tiklanishini iqtisodiy samaradorlik bilan uyg'unlashtiruvchi tizim" deb ta'riflagan². Shuningdek, ingliz olimi D. Jacobsning fikricha, yashil investitsiyalar iqtisodiy o'sishni ekologik cheklovlar doirasida boshqarishning eng muhim moliyaviy vositasidir³.

Bank tizimi nuqtayi nazaridan esa, G. Weber va F. Diaz (2020) tadqiqotlarida yashil moliyalashtirishning iqtisodiy o'sishga ikki tomonlama ta'siri qayd etilgan: bir tomondan, u innovatsion texnologiyalarni moliyalashtiradi, ikkinchi tomondan, kapital bozorida uzoq muddatli barqarorlikni mustahkamlaydi⁴. Shu jihatdan, bank sektori ekologik mas'uliyatli investitsiyalarni yo'naltiruvchi asosiy moliyaviy vositachi sifatida namoyon bo'ladi. Xususan, Xalqaro Valyuta Jamg'armasi (IMF) va Jahon banki hisobotlarida yashil moliyalashtirishning kengayishi milliy iqtisodiyotlarda yalpi ichki mahsulot o'sishini rag'batlantiruvchi omil sifatida baholangan⁵.

Mahalliy ilmiy adabiyotlarda ham bu masala alohida e'tiborga loyiq yo'nalish sifatida ko'rilmogda. O'zbekistonlik iqtisodchi olimlar A.X.Xodjaye va N.S.Rustamovlar fikricha, yashil investitsiyalar iqtisodiyot tarmoqlarida resurslardan foydalanish samaradorligini oshiradi va iqtisodiy barqarorlikni ta'minlashda tijorat banklarining faol ishtirokini talab etadi⁶. Ularning ta'kidlashicha, bank kredit siyosatida ekologik risklarni hisobga olish barqaror rivojlanishning institutsional asosini yaratadi.

Shu bilan birga, mahalliy amaliyotda yashil moliyalashtirish tizimi endigina shakllanayotganini M.Abdullayev va D.Raximovlar o'z ishlarida qayd etganlar. Ularning fikricha, O'zbekiston bank tizimi uchun yashil kredit liniyalarini joriy etish, xalqaro moliyaviy institutlar bilan hamkorlikda "yashil obligatsiyalar" chiqarish va ekologik baholash mezonlarini kredit siyosatiga integratsiyalash zarurdir. Bu yondashuvlar nafaqat bank sektorining moliyaviy barqarorligini mustahkamlaydi, balki iqtisodiyotning ekologik transformatsiyasini jadallashtiradi.

Xorijiy va mahalliy tadqiqotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, yashil investitsiyalarni rivojlantirish iqtisodiy o'sishni faqat kapital qo'yilmalar hajmi orqali emas, balki ekologik samaradorlik darajasi orqali ham baholash zaruratini yuzaga keltiradi. Shu bois, ilmiy manbalarda bank amaliyotida yashil investitsiyalarni joriy etish – barqaror rivojlanishning moliyaviy poydevorini yaratishning eng muhim omillaridan biri sifatida e'tirof etilmoqda⁹. Bu

¹ UNEP (2011). *Towards a Green Economy: Pathways to Sustainable Development and Poverty Eradication*.

² Pearce, D. (2012). *Blueprint for a Green Economy*. London: Earthscan.

³ Jacobs, D. (2016). *The Green Economy and Sustainable Growth*. Oxford University Press.

⁴ Weber, G., & Diaz, F. (2020). *Green Finance and Economic Stability: Banking Sector Perspectives*. *Journal of Sustainable Economics*, 12(4), 55–71.

⁵ World Bank (2021). *Green Finance and Development Report*. Washington, DC.

⁶ Xodjaye, A. X., & Rustamov, N. S. (2020). *Yashil iqtisodiyot va barqaror moliya tizimi*. Toshkent: TDIU nashriyoti.

yo'nalishda milliy bank tizimi uchun xalqaro tajriba va normativ-huquqiy asoslarni uyg'unlashtirish dolzarb ilmiy masala bo'lib qolmoqda.

METODOLOGIYA

Mazkur tadqiqotning metodologik asosi tizimli tahlil, komparativ yondashuv, induktiv va deduktiv tahlil uslublariga tayangan holda shakllantirilgan. Tadqiqotda yashil investitsiyalar, barqaror rivojlanish va bank amaliyoti o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikni aniqlash uchun iqtisodiy modellashtirish, empirik ma'lumotlar tahlili hamda normativ-huquqiy bazani solishtirma o'rganish usullari qo'llanildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Yashil investitsiyalar iqtisodiy o'sishning yangi paradigmasi sifatida iqtisodiyotning ekologik, ijtimoiy va institutsional barqarorligini ta'minlashga qaratilgan moliyaviy mexanizm sifatida shakllanmoqda. An'anaviy investitsiya oqimlaridan farqli ravishda, yashil investitsiyalar nafaqat kapital qo'yilmalar rentabelligini, balki ularning ekologik samaradorlik darajasini ham baholaydi. Bu yondashuv iqtisodiy faoliyatni faqat ishlab chiqarish hajmi yoki foyda bilan emas, balki resurslardan oqilona foydalanish, chiqindilarni kamaytirish va energiya tejankor texnologiyalarni joriy etish orqali o'lchash zaruratini yuzaga keltiradi. Natijada, yashil investitsiyalar iqtisodiy tizimni iqlim xavflariga bardosh bera oladigan, uzoq muddatli barqaror o'sishga yo'naltirilgan model sifatida qayta shakllantiradi.

Bank tizimi ushbu jarayonning markaziy institutsional bo'g'ini sifatida namoyon bo'ladi. Tijorat banklari moliyaviy vositachi sifatida yashil loyihalarga investitsiyalarni yo'naltirish, ularning iqtisodiy xavfini baholash hamda ekologik samaradorlikni moliyalashtirishning asosiy manbaiga aylanmoqda. Nazariy jihatdan, yashil moliyalashtirish modeli bank sektorining kredit siyosatini ESG tamoyillari bilan uyg'unlashtirishni talab etadi, bu esa kapital oqimlarini ekologik barqaror tarmoqlarga yo'naltirish orqali iqtisodiy muvozanatni mustahkamlaydi. Shu bilan birga, moliya institutlarining investitsion faoliyatida "triple bottom line" ya'ni iqtisodiy, ijtimoiy va ekologik natijalarni birgalikda baholash konsepsiyasi ustuvor ahamiyat kasb etadi.

Barqaror rivojlanish nazariyasiga ko'ra, yashil investitsiyalar ishlab chiqarishning yangi texnologik bosqichini shakllantiradi, bunda resurslardan foydalanish intensivligi pasayadi, ammo iqtisodiy samaradorlik oshadi. Bu jarayon "decoupling" ya'ni iqtisodiy o'sishning resurs iste'moliga to'liq bog'liqligini kamaytirish tamoyiliga asoslanadi. Shu sababli, yashil investitsiyalarni rivojlantirish orqali iqtisodiyotning uglerod izini qisqartirish, ekologik muvozanatni tiklash va innovatsion faoliyatni rag'batlantirish imkoniyati yaratiladi. Natijada, iqtisodiy o'sish jarayoni nafaqat iqtisodiy ko'rsatkichlar asosida, balki ekologik samaradorlik darajasi orqali ham baholanishi zarur bo'ladi.

Shuningdek, nazariy jihatdan, yashil investitsiyalarni rag'batlantirish bank tizimi barqarorligining muhim tarkibiy qismidir. Chunki ekologik mezonlar asosida kreditlash siyosatini yo'lga qo'yish, moliyaviy xavflarni diversifikatsiyalash bilan birga, banklarning ijtimoiy mas'uliyatini ham kuchaytiradi. Bu jarayon milliy iqtisodiyotda "yashil moliya infratuzilmasi"ni shakllantiradi, ya'ni yashil obligatsiyalar, iqlim fondlari va ekologik kredit liniyalarini o'z ichiga olgan kompleks tizim vujudga keladi. Shunday qilib, yashil investitsiyalar nafaqat iqtisodiy o'sishni qo'llab-quvvatlaydi, balki uni ekologik va institutsional jihatdan

barqarorlashtiruvchi mexanizm sifatida ilmiy asoslangan holda iqtisodiyot nazariyasining muhim yo'nalishiga aylanadi.

Xalqaro tajriba shuni ko'rsatadiki, yashil investitsiyalarni iqtisodiy o'sish strategiyasiga integratsiyalash barqaror rivojlanishning muhim drayveriga aylanmoqda. Masalan, Yevropa Ittifoqi mamlakatlarida 2015-yildan buyon "Green Deal" dasturi doirasida yashil moliyalashtirish tizimi bosqichma-bosqich rivojlantirilgan bo'lib, 2023-yil yakunlariga ko'ra, Yevropa bank sektoridagi investitsiya portfellarining o'rtacha 22 foizi yashil loyihalarga yo'naltirilgan⁷. Germaniya va Fransiya tajribasida "yashil obligatsiyalar" (Green Bonds) moliyaviy instrument sifatida keng qo'llanilib, faqat 2022-yilda ushbu mamlakatlarda 90 mlrd yevrodan ortiq mablag' ekologik infratuzilma, qayta tiklanuvchi energiya va chiqindilarni qayta ishlash sohalariga yo'naltirilgan⁸. Bu natijalar yashil investitsiyalar iqtisodiy o'sishni ekologik muvozanat bilan uyg'unlashtiruvchi samarali mexanizm ekanini amalda tasdiqlaydi.

Yaponiya tajribasida esa yashil banklash modeli o'ziga xos tarzda shakllangan. "Japan Green Finance Initiative" dasturi doirasida hukumat va yirik banklar hamkorligida iqlim o'zgarishiga qarshi kurashga yo'naltirilgan uzoq muddatli investitsiya liniyalari tashkil etilgan. 2020–2024-yillar oralig'ida ushbu dastur orqali 180 mlrd AQSh dollari miqdoridagi investitsiyalar yo'naltirilib, mamlakatning yalpi ichki mahsulotida yashil iqtisodiyotning ulushi 6,4 foizgacha oshgan⁹. Bu modelda davlat kafolatlari va soliq imtiyozlari orqali xususiy sektorning ishtiroki rag'batlantirilgan bo'lib, bu O'zbekiston sharoitida ham moslashtirish mumkin bo'lgan muhim tajriba hisoblanadi.

Xitoy Xalq Respublikasi ham so'nggi yillarda yashil moliyalashtirish siyosatini iqtisodiy siyosatning markaziy elementi sifatida yo'lga qo'ygan. 2016-yildan boshlab "Green Credit Guidelines" siyosati asosida tijorat banklari o'z kredit portfelleri tarkibida ekologik loyihalarga yo'naltirilgan mablag'lar ulushini oshirish majburiyatini olgan. Natijada, 2023-yilda Xitoy bank tizimidagi yashil kreditlar hajmi 3,4 trillion AQSh dollariga yetgan va bu mamlakatning umumiy kredit portfelining 15 foizini tashkil etgan¹⁰. Mazkur tizimda yashil investitsiyalar iqtisodiy o'sishning sifat jihatidan yangilanishini ta'minlagan, xususan, energiya samaradorligi 25 foizga oshgan, uglerod emissiyasi esa 18 foizga qisqargan.

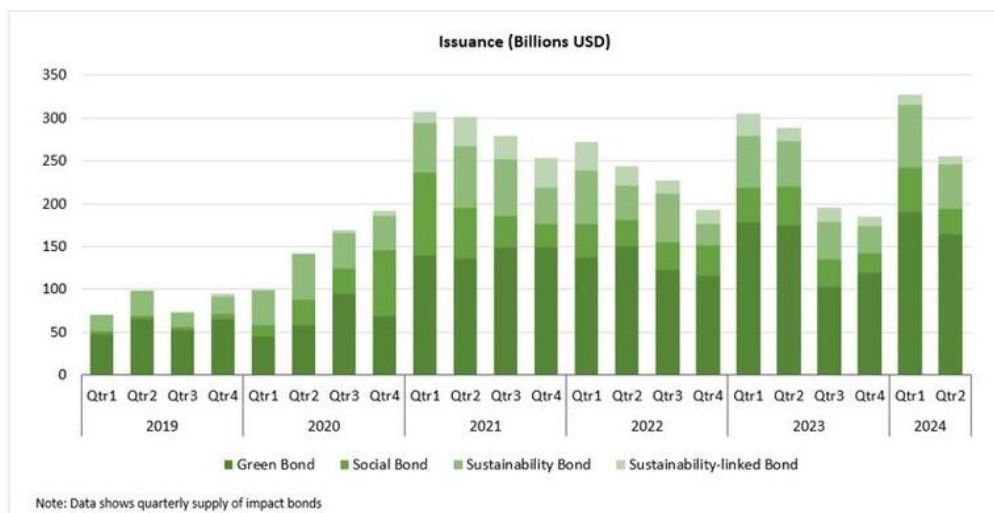
Bu tajribalardan ko'rinadiki, yashil investitsiyalarni muvaffaqiyatli joriy etish uchun bank tizimi va davlat siyosati o'rtasida samarali hamkorlik zarur. Xalqaro amaliyot shuni tasdiqlaydiki, moliyaviy institutlar ESG tamoyillarini kredit siyosatiga integratsiyalaganida, iqtisodiy o'sish barqaror va ijtimoiy mas'uliyatli shaklga ega bo'ladi. Shu asosda O'zbekiston uchun Yevropa va Osiyo tajribalarini uyg'unlashtirgan "milliy yashil moliya modeli"ni yaratish istiqbollari dolzarbdir. Bu modelda yashil obligatsiyalarni chiqarish, iqlimga mos infratuzilma loyihalarini moliyalashtirish hamda davlat-xususiy sheriklik mexanizmlarini kengaytirish orqali iqtisodiy o'sishni ekologik barqaror yo'nalishga o'tkazish mumkin bo'ladi.

⁷ European Commission (2023). *EU Green Deal Investment Report*. Brussels.

⁸ OECD (2022). *Green Bonds and Sustainable Finance in Europe*. Paris.

⁹ Japan Ministry of Finance (2024). *Japan Green Finance Initiative Annual Report*. Tokyo.

¹⁰ People's Bank of China (2023). *Green Credit Guidelines and Implementation Review*. Beijing.

Source: Bloomberg

1-rasm. Global yashil obligatsiyalar emissiyasi hajmining yillik o'sish dinamikasi (milliard AQSh dollari hisobida)¹¹

Xalqaro moliyaviy hisobotlar va tahlillar (Market Research Future, Grand View Research, va Climate Bonds Initiative ma'lumotlariga ko'ra) shuni ko'rsatadiki, green finance, ya'ni yashil moliya bozori barqaror o'sish tendensiyasini namoyon etmoqda. 2023-yilda global yashil moliya bozori hajmi \$6-7 trillion atrofida baholangan bo'lsa, 2033-yilga kelib bu ko'rsatkich \$20 trilliondan ortiq bo'lishi prognoz qilinmoqda. Bu davr oralig'ida yillik o'sish darajasi (CAGR) o'rtacha 13-15% ni tashkil etadi.

Shu bilan birga, tahlillar shuni ko'rsatadiki, 2030-yilgacha bo'lgan davrda global yashil moliya bozori iqtisodiy o'sishning asosiy barqaror drayverlaridan biri bo'lishi kutilmoqda. Bu tendensiya bank tizimi uchun yangi imkoniyatlarni yaratadi, chunki yashil kreditlash, obligatsiyalar emissiyasi va ekologik investitsiyalar orqali nafaqat moliyaviy daromad, balki ijtimoiy va ekologik samaradorlik ham ta'minlanadi.

O'zbekiston iqtisodiyotida yashil investitsiyalarni rivojlantirish jarayoni so'nggi yillarda faol bosqichga o'tmoqda. Xususan, 2020-2024-yillar davomida mamlakatda qayta tiklanuvchi energiya, chiqindilarni qayta ishlash, suv resurslarini tejash va ekologik infratuzilma sohasiga yo'naltirilgan investitsiyalar hajmi yil sayin oshib bormoqda. Moliya vazirligi va Iqtisodiy taraqqiyot vazirligi ma'lumotlariga ko'ra, 2023-yilda yashil investitsiyalarning umumiy hajmi 2,1 mlrd AQSh dollarini tashkil etib, bu 2020-yilga nisbatan 1,8 barobar ko'pdir¹². Ushbu o'sishda tijorat banklarining ulushi 38 foizni tashkil etib, ayniqsa energetika va transport tarmoqlaridagi ekologik loyihalarni moliyalashtirishda ularning roli sezilarli darajada oshgani kuzatilgan.

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, yashil investitsiyalar bank sektori uchun nafaqat ijtimoiy mas'uliyatli moliyalashtirish shakli, balki uzoq muddatli moliyaviy barqarorlikni ta'minlovchi omil sifatida namoyon bo'lmoqda. Masalan, "Asaka Bank", "Ipoteka Bank" va "Aloqabank" tomonidan 2022-2024-yillarda amalga oshirilgan yashil kredit liniyalari asosida 350 dan ortiq kichik va o'rta biznes subyektlariga energiya tejamkor texnologiyalarni joriy etish uchun 420 mlrd so'm miqdorida kredit ajratilgan¹³. Ushbu kreditlarning o'rtacha qaytarilish darajasi 98,5

¹¹ Climate Bonds Initiative. Global State of the Market Report, 2025.

¹² O'zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi ma'lumotlari (2024). Yashil moliyalashtirish bo'yicha yillik hisobot.

¹³ "Aloqabank" (2024). Sustainable Finance Report 2022-2024.

foizni tashkil etgani, ekologik yo'naltirilgan loyihalarning moliyaviy xavfi pastligini ko'rsatmoqda. Shu bilan birga, bu yo'nalishdagi investitsiyalar yalpi ichki mahsulot o'sishiga bevosita ijobiy ta'sir ko'rsatgan 2024-yil yakunlariga ko'ra, yashil loyihalarning hissasi mamlakat YAIMining 3,2 foizini tashkil etgan¹⁴.

Xalqaro moliya institutlari tomonidan O'zbekistonda amalga oshirilayotgan "Green Economy Transition" dasturi doirasida 2025-yilgacha jami 1,5 mlrd AQSh dollari miqdorida qo'shimcha yashil moliyalashtirish manbalari jalb etilishi rejalashtirilgan¹⁵. Bu esa milliy banklar uchun yangi moliyaviy instrumentlar "yashil obligatsiyalar", "sustainable loans" va "environmental funds" kabi vositalarni joriy etish imkonini yaratadi. Mazkur mexanizmlar orqali bank sektorida kapital bozorining ekologik transformatsiyasi sodir bo'lib, bu o'z navbatida, xalqaro ESG reytinglarida O'zbekiston pozitsiyasini mustahkamlashi kutilmoqda.

Amaliy natijalar shuni ko'rsatadiki, yashil investitsiyalarni kengaytirish bank tizimi uchun ijobiy multiplikativ ta'sirga ega: bir tomondan, kredit portfelining diversifikatsiyasini oshiradi, ikkinchi tomondan esa, iqtisodiyotda uglerod emissiyasini kamaytirish orqali ekologik barqarorlikni ta'minlaydi. Jahon banki va O'zbekiston Respublikasi Markaziy bankinging qo'shma tahlillariga ko'ra, yashil moliyalashtirish ulushi 2028-yilgacha bank tizimi kredit portfellarining kamida 15 foiziga yetganda, iqtisodiy o'sish sur'atlari o'rtacha 0,7–0,9 foiz punktga ortishi mumkin¹⁶. Shu bois, bank amaliyotida yashil investitsiyalarni kengaytirish nafaqat ekologik jihatdan, balki makroiqtisodiy barqarorlik nuqtayi nazaridan ham strategik ahamiyatga ega.

XULOSA VA TAVSIYALAR

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, yashil investitsiyalar iqtisodiy o'sishni sifat jihatidan yangi bosqichga olib chiquvchi, barqaror rivojlanishni ta'minlovchi muhim omil hisoblanadi. Bank tizimida yashil moliyalashtirish mexanizmlarini kengaytirish ekologik barqarorlikni ta'minlash, energiya samaradorligini oshirish va ijtimoiy farovonlikni mustahkamlashga xizmat qiladi. Yashil investitsiyalar iqtisodiy tizimga uzoq muddatli, past riskli va ijtimoiy javobgarlikka asoslangan kapital oqimlarini jalb etish orqali iqtisodiyotning raqobatbardoshligini oshiradi. Shu bois, moliyaviy institutlar faoliyatida ekologik va ijtimoiy mezonlarni iqtisodiy qarorlar qabul qilish jarayoniga integratsiyalash zarur.

Yuqoridagilar asosida quyidagi taklif va tavsiyalar shakllandi, birinchidan, yashil investitsiyalarni rag'batlantirish uchun institutsional-huquqiy bazani takomillashtirish, moliyaviy oqimlarda "yashil" loyihalarni aniq identifikatsiya qilish va ularni nazorat qilish mexanizmlarini joriy etish lozim. Ikkinchidan, tijorat banklari faoliyatida yashil kredit liniyalari, ekologik kafolatlar va barqaror moliyalashtirish standartlarini ishlab chiqish orqali investitsion jarayonlarni tizimli boshqarish zarur. Uchinchidan, moliya bozorida yashil obligatsiyalar, barqaror investitsiya fondlari va ekologik sug'urta mahsulotlari kabi innovatsion moliyaviy instrumentlarni rivojlantirish iqtisodiyotda ekologik mas'uliyatni kuchaytiradi. To'rtinchidan, iqtisodiyot subyektlari va bank xodimlari o'rtasida yashil moliyaviy savodxonlikni oshirish, bu yo'nalishda ilmiy-tadqiqot ishlari va trening dasturlarini yo'lga

¹⁴ O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiy taraqqiyot vazirligi (2024). *Milliy yashil iqtisodiyot monitoringi*.

¹⁵ EBRD (2023). *Green Economy Transition Programme: Uzbekistan Country Report*. London.

¹⁶ World Bank & Central Bank of Uzbekistan (2024). *Joint Analytical Review of Green Investment Impacts on Economic Growth*. Washington, DC.

qo'yish lozim. Shu asosda, yashil investitsiyalar milliy iqtisodiyotning uzoq muddatli barqaror o'sishini ta'minlovchi strategik ustuvor yo'nalish sifatida shakllantirilishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. UNEP (2011). Towards a Green Economy: Pathways to Sustainable Development and Poverty Eradication.
2. Pearce, D. (2012). Blueprint for a Green Economy. London: Earthscan.
3. Jacobs, D. (2016). The Green Economy and Sustainable Growth. Oxford University Press.
4. Weber, G., & Diaz, F. (2020). Green Finance and Economic Stability: Banking Sector Perspectives. Journal of Sustainable Economics, 12(4), 55–71.
5. World Bank (2021). Green Finance and Development Report. Washington, DC.
6. Xodjayev, A. X., & Rustamov, N. S. (2020). Yashil iqtisodiyot va barqaror moliya tizimi. Toshkent: TDIU nashriyoti.
7. European Commission (2023). EU Green Deal Investment Report. Brussels.
8. OECD (2022). Green Bonds and Sustainable Finance in Europe. Paris.
9. Japan Ministry of Finance (2024). Japan Green Finance Initiative Annual Report. Tokyo.
10. People's Bank of China (2023). Green Credit Guidelines and Implementation Review. Beijing.
11. O'zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi ma'lumotlari (2024). Yashil moliyalashtirish bo'yicha yillik hisobot.
12. "Aloqabank" (2024). Sustainable Finance Report 2022-2024.
13. O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiy taraqqiyot vazirligi (2024). Milliy yashil iqtisodiyot monitoringi.
14. EBRD (2023). Green Economy Transition Programme: Uzbekistan Country Report. London.
15. World Bank & Central Bank of Uzbekistan (2024). Joint Analytical Review of Green Investment Impacts on Economic Growth. Washington, DC.